

DETG DENTER NUS

MAGAZIN UFFICIAL DALLA VISCHNAUNCA DA DISENTIS/MUSTÉR

01/2025

President communal René Epp rispunda damondas actualas	4–5
Structuras pli sempas ed efficientas	7–9
Sanaziun ed adattaziun interna dalla casa communal	10/11
Novs indrezs da fotovoltaica	12/13
Eveniments passai en vischnaunca	14/15

Kurz und bündig in neuem Kleid

Unser «Detg Denter Nus» erscheint nun im fünften Jahr. Grund genug, um das Layout zu erfrischen. Es kommt moderner daher und entspricht dem neuen Corporate Design der Gemeinde.

Am 1. Januar 2025 begann die neue Legislaturperiode der Gemeindebehörden. In diesem Zusammenhang äussert sich der Gemeindepräsident René Epp in dieser Ausgabe über die Ziele des Gemeindevorstands für die nächsten vier Jahre. S. 4–5.

Ende Januar 2025 wurde die Korporation der Konzessionsgemeinden der Kraftwerke Vorderrhein AG gegründet. Sie wird in den kommenden Jahren die Interessen der Gemeinden Breil, Trun, Sumvitg, Disentis, Medel und Tujetsch in Konzessionsangelegenheiten im Hinblick auf die Konzessionserneuerung vertreten. Die Konzession verfällt im Jahr 2048. S. 6.

Am 1. März 2025 treten in der Gemeinde neue Strukturen für den Gemeindevorstand und die Verwaltung in Kraft. Im September 2024 hat der Gemeinderat die Transformation der Behördestrukturen gutgeheissen. Diese zielen darauf ab, die Entscheidungskompetenzen

und Verwaltungsentscheide einfacher und effizienter zu gestalten. S. 7–9.

Im Verlaufe dieses Jahres wird eine Strukturanpassung der Räumlichkeiten und eine interne Sanierung des Gemeindehauses erfolgen. Dafür werden 300'000 Franken aufgewendet. Unter anderem wird der Schalter in das Erdgeschoss verlegt. Somit haben Personen mit Beeinträchtigungen in Zukunft einen besseren Zugang zu den Gemeindediensten. S. 10–11.

Rund 200'000 Franken beabsichtigt die Gemeinde in neue Photovoltaikanlagen auf den Dächern der Halle Cons und des Kindergartenhauses zu investieren. Damit soll der Strombedarf der beiden Gebäude gedeckt werden. S. 12–13.

In dieser ersten Ausgabe des «Detg Denter Nus» des Jahres 2025 stellen sich die Schulleiterin Marina Cavelti-Mathiuet (Seite 16) und der Fischerverein Disentis (Seite 17) vor. Berichtet wird auch über verschiedene Veranstaltungen in der Gemeinde in den letzten Monaten, so unter anderem über die Vorstellungen der Theatergruppe Disentis. S. 14–15.

Temps d'avertura dall'administrasiun communal

Valeivel per tuts uffecis en casa communal

Spurtegl

Gliendisdis	08.30–11.30	15.00–18.30
Mardis–gievgia	serrau	15.00–17.30
Venderdis	07.30–14.00	serrau

Telefon

Gliendisdis–gievgia	08.00–12.00	13.30–17.00
Venderdis	07.30–14.00	serrau

Igl access en casa communal e l'investa els documents exponi publicamein ein pusseivels durant las uras d'avertura dil spurtegl. Ulteriur sclariment durant las uras da telefon 081 920 36 36.

Ediziun digitala

Instagram

Facebook

Impressum

Editur

Vischnaunca Disentis/Mustér
Via Cons 2, Caum postal 57
7180 Disentis/Mustér
detgdenternus@disentis.ch

Redacziun

René Epp, Roland Cajacob, Hans Huonder

Fotografia sill'emprema pagina cuviarta

Hans Huonder/FMR

Ediziun

1250 exemplars
Cumpara mintga quartal

Layout e grafica

Iuna:mediadesign GmbH,
Via Principala 36, 7166 Trun

Stampat

Stamparia La Tuatschina,
Via Alpsu 62, 7188 Sedrun

Respect, trasparenza e buna comunicaziun

Ei fa grond plascher a mi da presidiar il cussegl da vischnaunca igl onn 2025. Respect, trasparenza ed ina buna comunicaziun ein per mei il fundament per ina buna collaboraziun enteifer il cussegl sco era cun las convischinas ed ils convischins da Mustér. Respect munta per mei da prender serius e d'aprezziar ils meinis e giavischs da tuts. La trasparenza in enviers l'auter dat la fidonza necessaria per ina buna collaboraziun. Vinavon eis ei impurtont da comunicar clar, sincer e plausibel las decisions e las argumentaziuns. Ina comunicaziun aviarta possibilitescha da menar in dialog constructiv. Ideas, critica, dubis e propostas gidan d'anflar las endretgas soluziuns per nossa vischnaunca.

Mustér sco era nossa regiun stattan avon enzacontas sfidas. Il provediment medicinal, l'aboliziun da terren da baghegiar, munconza da habitaziuns, depopulaziun e demografia per numnar mo entginas da quellas. Per mei eis ei impurtont che decisions vegnan buca pridas sin basa d'interess persunals mobein ch'il beinstar dall'entira vischnaunca e dalla regiun stat el center. Gie, ei duei era vegnir luvrau per ina collaboraziun intercommunala e buc encunter. Igl ei impurtont d'esser aviarts e marveglius e buca d'agir sin basa da pregiudezis. Mo sche differentas perspectivas vegnan risguardadas vegnin nus d'anflar bunas soluziuns persistentas.

In ulteriur giavisch ei che la politica vegni pli accessibla a nus tuts. Nus stuein encurir pli savens il dia-

log e specialmein motivar la generaziun giuvna per la politica. A moda sempla stuein nus dar la pusseivladad da separticipar activamein als temas e fatgs politics. Aschia reussescha ei a nus da svegliar igl interess dalla generaziun giuvna e d'animar in ni l'auter giuvenil da s'engaschar. Seigi ei cun votar, visitar las sesidas dil cussegl ni era da sorprendar posts en uniuns indigenas. La giuventetgna ei nies futur. Ella mereta ina vusch.

Plinavon eis ei impurtont che nus seigien pertscharts tgei plivalur che nus havein en vischnaunca. Nezegiar las purschidas publicas e sustener las fatschentas indigenas. Spel turissem ein las interpresas ina dallas petgas principalas dalla vischnaunca. Las fatschentas porschan biaras interessantas ed impurtontas plazzas en in liug, nua ch'auters fan vacanzas. Lein s'engaschar comunablamain per ina buna convivenza en vischnaunca.

*Adrian Flepp,
president dil cussegl da vischnaunca*

Fin da redacziun dallas proximas ediziuns dil Detg Denter Nus

Las proximas ediziuns dil Detg Denter Nus cumparan suandontamein:

30 da zercladur 2025 (fin da redacziun 23 da matg 2025)

30 da settember 2025 (fin da redacziun 22 d'uost 2025)

18 da december 2025 (fin da redacziun 14 da november 2025)

A societads ed uniuns vegn purschiu la pusseivladad da publicar rapports da lur arranschaments el Detg Denter Nus. Las contribuziuns ston vegnir furnidas per romontsch, las fotografias ston esser da buna qualitat. Ils termins dalla fin da redacziun ein indicai sura. detgdenternus@disentis.ch

Pusseivladad da plazzar reclamas el Detg Denter Nus

La vischnaunca da Disentis/Mustér sco purtadra ed editura dil Detg Denter Nus porscha allas interpresas indigenas la pusseivladad da plazzar reclamas el Detg Denter Nus. Quellas ston vegnir tarmessas per mail (detgdenternus@disentis.ch) mintgamai entochen la fin da redacziun (mira proximas ediziuns). Ei vegn acceptau sulettamein documents finì cumpleinamein, vul dir tals che pretendan buca aunc lavur da grafica e correctorat.

Grondezias pusseivlas:

1/3 pagina	180 mm lad	78 mm ault	200.–
1/2 pagina	180 mm lad	118 mm ault	400.–
1 pagina	180 mm lad	238 mm ault	600.–

«Per in bien avegnir drova ei tuts»

Cull'entschatta digl onn 2025 ha la secunda perioda d'uffeci da quater onns da René Epp sco president communal entschiet. En quest'intervista s'exprima el davart sias finamiras pils proxims quater onns.

L'entschatta schaner ein las autoritads communalas partidas en ina nova perioda d'uffeci. Tgeinina ei Vossa finamira principala per quels quater onns?

La finamira ei da realisar ils projects ch'ei vegni mess sin via l'emprema legislatura. Per numnar cheu entgins projects impurtonts e concrets:

- L'entschatta dallas lavurs da construcziun dil hotel Acla da Fontauna.
- Lantschar ina nova carta per indigens cun ina top puschida.
- Realisaziun d'in center da sanadad a Mustér.
- Dar l'entschatta dalla realisaziun dall'Ovra solara Magriel.
- Entschatta dalla realisaziun dil project da pilot innovativ «micromobilitad» (TukTuks), el cass che la risposta definitiva davart la damonda per sustegn finanziel tiegl Uffeci d'energia e traffic dil cantun Grischun ei positiva.
- Realisaziun dil niev concept da traffic public en vischnaunca.
- Sanaziun ed engrondaziun dalla serenera a Raveras.
- Terminar la revisiun totala dalla planisaziun locala.
- Sanaziun dalla Via Cons.
- Realisar in luvratori communal modern e conform als basegns futurs.
- Concretisar la secund'etappa dil Center Fontauna.
- Acquist dalla parcella Hess.
- Realisar ina u l'autra mesira per alzar l'attractivitat dil center dil vitg.
- Entschatta dalla projectaziun dalla sanaziun dalla casa da scola populara.

La gliesta da projects per questa legislatura ei liunga. Tgeinins vegnan priorisai e tgeinins ein realisabels cun risguard dalla situaziun finanziaria dalla vischnaunca?

Nus lein priorisar ils projects suenter urgenza ed impurtonza. En vesta allas actualas discussiuns ei segiramein la realisaziun d'in center da sanadad cheu a Mustér urgents ed impurtonts. La suprazonza ei lundervi da far ils sclariments necessaris. Plinavon igl accumpignament activ en connex culla realisaziun dil hotel Acla da Fontauna. Quei project ei d'immensa impurtonza per nossa vischnaunca e la regiun. Era lein nus mirar da far pli attractiva nossa vischnaunca per nos indigens el senn d'ulteriuras interessantas ed attractivas puschidas. Cheutier s'auda ei segiramein

d'optimar il traffic public, igl acquist dalla parcella Hess, la carta indigena e da concretisar la secund'etappa dil Center Fontauna. Sco infrastruttura da basa ha naturalmein era la sanaziun dalla serenera gronda prioritad. Quels impurtonts projects ein risguardai el plan da finanzas e pon vegnir realisai.

Ina dallas finamiras ei igl acquist dalla parcella Hess. Con realistica ei quell'intenziun?

Ina delegaziun consistente dil president communal, dil meinafatschenta e dil menader d'infrastruttura ha giu il davos atun 2024 ina fetg buna e constructiva seduta culs possessurs dalla parcella Hess. El dentertemps ei vegniu valetau da niev il possess e la suprazonza ha suttamess sin basa dil niev schazetg ina secund'offerta da discussiun. Nus mein da quei anora ch'ina ulteriura sentupada hagi liug questa primavera. Nus sperein che nus vegnien in ulteriur pass pli datier agl acquist da quei terren ch'ei pil svilup da nossa vischnaunca essenzials e senza dubi da grond'impurtonza.

In auter project ei da realisar in center da sanadad. Co san ins s'imaginar quei center e tgei finamiras han las autoritads en quei connex?

La suprazonza vul garantir in bien provediment medicinal da basa da sanadad a nossa populaziun indigena ed als hosps sisum la Surselva. Aschia cunzun il survetsch d'urgenza medicinal duront 24 uras e 7 dis ad jamna. Sche pusseivel duei quel vegnir repartius sin pliras personas. Persuenter drova ei dapli miedis da casa. Era en vesta a pensiunaments ch'ei sin ruccha e d'ulteriuras puschidas futuras (per exempel hotel Acla ni resort a Dieni) ei ina buna, attractiva e moderna infrastruttura per survegnir ulteriurs miedis en nossa regiun indispensabla. Cheutier s'auda era la puschida dil survetsch d'ambulanza. Nus essan en quei connex en stretg contact cun in pusseivel partenari e cul Spital regional Surselva.

In problem che fatschenta las autoritads communalas dapi onns ei la munconza da habitaziuns pagablas. Co vul la vischnaunca procurar per ina migliur en quei grau?

En connex culla revisiun totala dalla planisaziun locala duei vegnir schaffiu entginas pusseivladads per realisar habitaziuns pagablas per indigens e luvrers da stagiu. Plinavon havein nus schaffiu in fond che sustegn iniziativa privata ni organizaziuns che han l'intenziun da baghegiar habitaziuns senza rendita (non-profit). In'ulteriura varianta ei d'acquistar ina u l'autra parcella per metter a disposiziun quella pli favoreivel en dretg da baghegiar, per exempel per schaffir ina sur-

L'entschatta schaner ei René Epp partius en sia secunda perioda d'uffeci sco president communal.

Foto Hans Huonder

baghegiada da habitaziuns cun in tscheins d'affittaziun andant. Tut tenor caschun e potenzial finanziel vegnin nus a perseguitar talas schanzas ni pusseivladads.

Buca numnau alla seduta constitutiva haveis Vus il project da far il center dil vitg pli attractiv. Co va ei vinavon cun quei project e tgei prioritad ha el?

Il project d'augmentar l'attractivitat dil center dil vitg ei aunc adina actuals. Igl emprend stuein nus denton anflar bunas ed attractivas soluziuns pertuccont il concept da parcar el vitg. Cheu giogan projects sco igl acquist dalla parcella Hess in'impurtonta rolla strategica. Ina u l'autra mesira che ha buca aschi grond'influenza sils parcadis, sco per exempel la mesira «Nani Bazar» ni il contuorn dalla casa communal, vegnin nus a perseguitar vinavon e presentar cun temps alla populaziun. Igl ei impurtont da saver che quellas mesiras ein sper via principala e ch'igl uffeci da construcziun bassa ei medemamein involvaus ell'elaboraziun da quellas.

Gia acceptaus dil pievel ei il project dalla nova via forestala pil territori digl uaul sur il vitg da Mustér. Cu sa la construcziun dalla via vegnir lantschada e cu duess ella esser terminada?

Il mument ei il project exponius public. Silsunter sto el vegnir tractaus ed acceptaus dalla regenza grischuna. Nus quintein da saver entscheiver cullas lavurs ella Val S. Placi la primavera 2026 e da terminar il project igl onn 2046.

En Vies plaid alla seduta constitutiva dil cussegl da vischnaunca l'entschatta schaner haveis Vus punctuau che la vischnaunca persula sappi buca esser il garant pil svilup. Tgei spitgeis Vus en quei connex dil commerci, dalla gastronomia e dil turissem?

La suprastanza communal sa bein procurar per bunas cundiziuns da basa. Ella sa investir en infrastruttura da basa ed en ulteriuras bunas ed attractivas purschidas. Mo las ideas ed ulteriurs buns impuls per sviluppar vinavon la vischnaunca drova ei d'in e scadin convischin. Per in bien avegnir drova ei tuts. En quei connex less jeu era far attents sin valurs sco mantener las tradiziuns, sustener las uniuns da cultura e da sport, esser innovativs e haver finamiras, haver iniziativa privata, ughegiar enzatgei niev e tschappar en quei cun tschaffen ed entusiassem, realisar ideas e siemis. Il vitg viva da noss'activitad. La vischnaunca sustegn quella nua ch'ella sa. Ei drova curascha, confidanza e perseveranza.

Enteifer l'administraziun communal ha ei dau in tschuppel midadas persunalas ils davos meins e parallelmein ei vegniu introduciu novas structuras. Quei ei probabel ina gronda sfida?

Gie, nus havein per propi giu entginas impurtontas midadas ell'administraziun communal. La raschun per la transformaziun communal che nus havein lantschau avon dapli ch'in onn e che va en vigor cull'entschatta mars 2025, ei stau ils pensiunaments che spetgan nus. Far midadas drova curascha, ei ina sfida e procura adina era per discussiun. Nus havein denton anflau giuvnas persunas qualificadas e motivadas per tut ils posts vacants. Il niev model departamental cun ina pli vasta repartiziun dallas responsablads e dallas cumpetenzas finanzialas fa denton gest per quella nova generaziun il plaz da lavur pli attractiv. El futur duei vegnir decidiu leu nua che la cumpetenza ei. Quei ei sempel ed efficient e procura per plascher ella lavur dil mintgadi.

Intervista Hans Huonder

Las vischnauncas concessiunarias dallas Ovras Electricas Rein Anteriu SA ein s'organisadas

Las Ovras Electricas Rein Anteriu SA possedan differents implants sisum la Surselva, denter auter il lag da ferma a S. Maria sil Lucmagn. Foto Hans Huonder

La fin da schaner 2025 ein las delegadas ed ils delegai dalla Corporaziun dallas vischnauncas concessiunarias dallas Ovras Electricas Rein Anteriu SA seradunai a lur emprema radunonza generala a Trun. Il president communal da Sumvitg, Patrick Schaniel, ei vegnius eligius sco emprem president da quella.

Igl atun vargau han las vischnauncas da Breil, Mustér, Medel, Sumvitg, Trun e Tujetsch decidu da fundar la Corporaziun dallas vischnauncas concessiunarias dall'Ovra Electrica Rein Anteriu SA (COORA). Medemamein han ellas acceptau ils statuts da quella. Giev- gia, ils 30 da schaner 2025, ha la COORA allura salvau si'emprema radunonza da delegadas e delegai a Trun. A quella han las representanzas dallas sis vischnauncas eligiu Patrick Schaniel, president communal da Sumvitg, sco president. Walter Deplazes da Surrein ei vegnius tscharnius sco vicepresidente. Sco commembers dall'emprema suprastanza ein medemamein vegni eligi il president communal da Tujetsch Martin Cavegn, il meinafatschenta dall'Energia alpina a Tujetsch Ciril Deplazes ed il president communal da Trun Dumeni Tomaschett. La COORA ha era approbau il preventiv pigl onn 2025 sco era reglaments davart l'organisaziun ed il menaschi dalla corporaziun.

Fasa vegnenta ei impurtonta

Ils proxims onns han las sis vischnauncas sisum la Surselva da sefatschentar dalla concessiun nova pil nez dall'aua. Igl onn 1955 han ellas decidu da col- laborar cul cantun e la NOK (Nordostscheizerische Kraftwerke, oz Axpo) davart l'utilisaziun dalla forza hydraulica dil Rein Anteriu e da ses flums laterals. Las entradas en fuorma da tscheins d'aua, dalla vendita dall'energia da concessiun e da participaziun sco era las dividendas ein entradas da fetg gronda muntada per las vischnauncas. Ussa entscheiva in'ulteriura fasa fetg impurtonta per ellas. Igl ei da decider co cuntinuar culla concessiun pil dretg d'utilisar las auas che scada igl onn 2048.

Agir comunabel

Las sis vischnauncas concessiunarias ein perschua- di- das che las damondas che sedattan il proxim temps sappien vegnir respundidas il meglier comunabla- mein. Quei pertucca per exempel il retuorn a tschep e las contractivas davart la cunvegrientscha per la valor restonta dall'Ovra Electrica Reinanteriu SA. Mo lu era damondas pertuccont la participaziun a quella.

Hans Huonder ed FMR

Pli sempel ed efficient – la vischnaunca ha da niev in model cun departaments

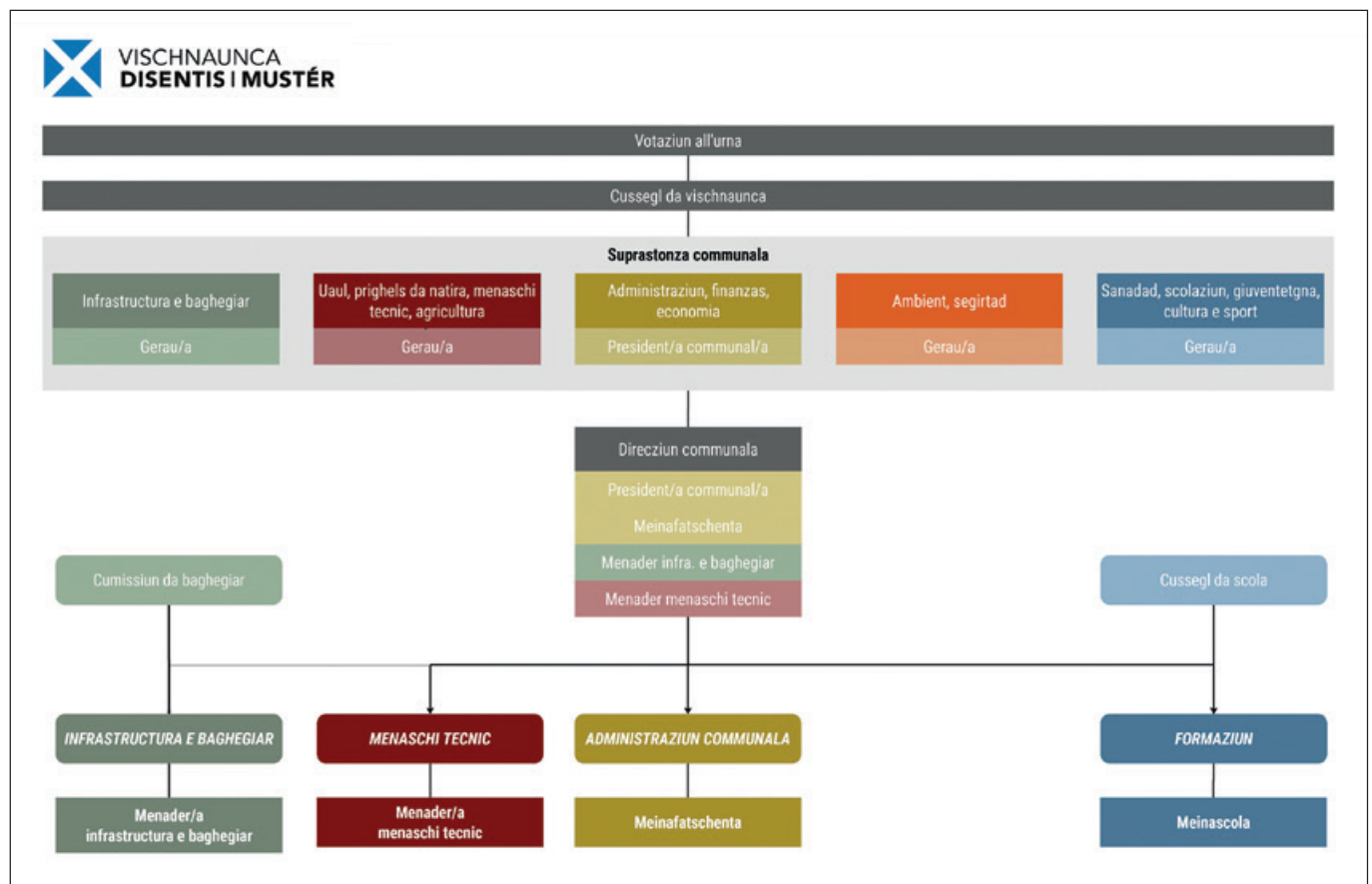
Cun occasiun da sia seduta dils 14 da settember 2024 ha il cussegl da vischnaunca approbau la transformaziun dallas structuras communalas naven dil model da direcziun el model da departaments. En consequenza da quella decisiun ha la suprastanza communal elavurau in niev regulativ cul num «Uorden da fatschenta per la suprastanza communal e per l'organisaziun operativa» che remplazza il «Reglament per la direcziun communal». Ella seduta dils 14 da fevrer 2025 ha il cussegl da vischnaunca approbau unanimamein l'introducziun dil niev uorden da fatschenta. Il medem mument ha el aboliu il reglament per la direcziun communal cull'entschatta mars 2025.

Tgei mida naven digl emprend da mars 2025?

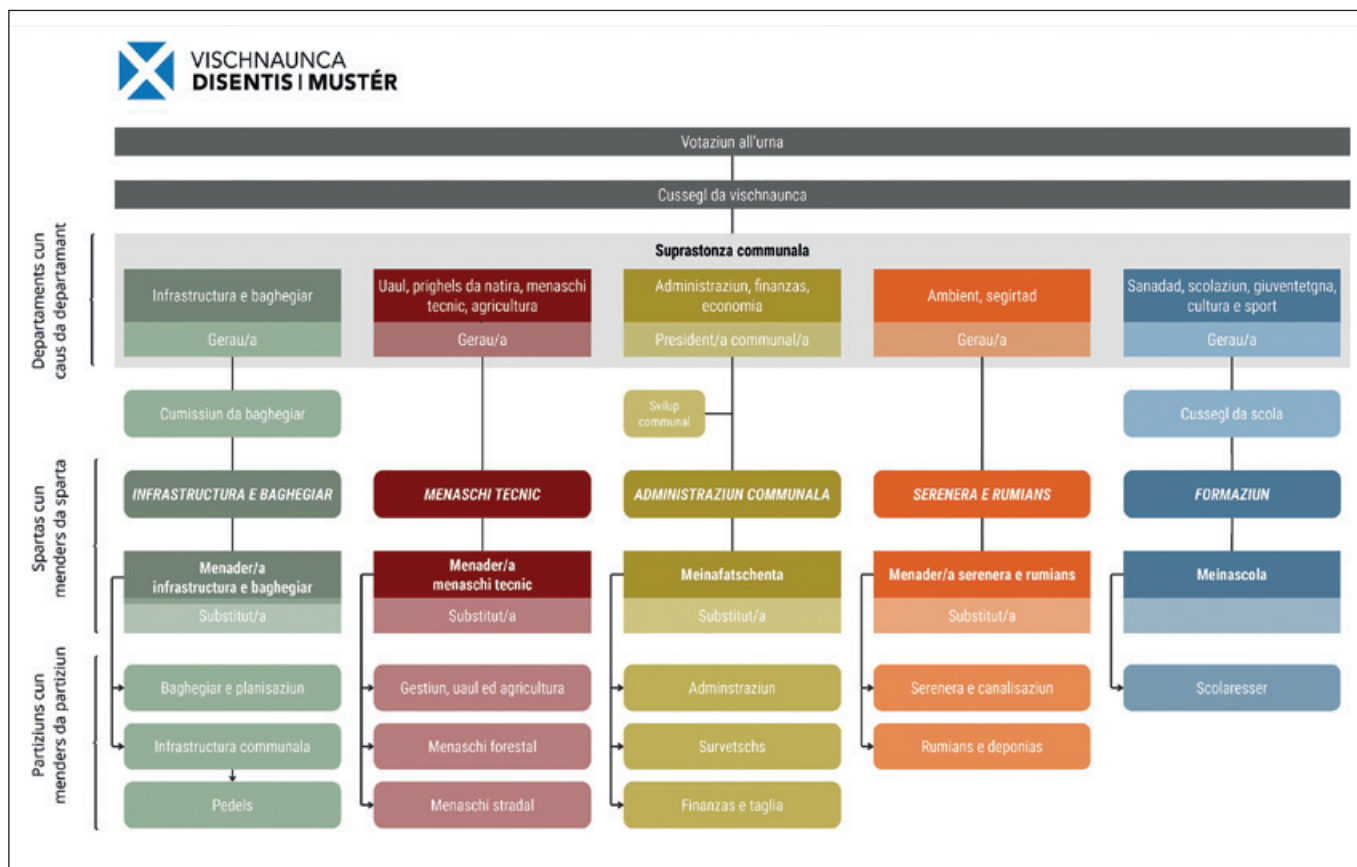
Il model da direcziun ch'ei vegnius applicaus ils davos onns sebasava silla delegaziun da fatschentas dalla suprastanza communal ad in gremi operativ, pia la direcziun communal. La pusseivladad da delegar cumpetenzas e responsablads ei stipulada ella

constituiziun communal (art 43). La direcziun communal consisteva dil president communal, il meinafatschenta, il menader digl uffeci d'infrastructura e baghegiar ed il menader dil menaschi tecnic. Quei model ha gia simplificau la lavur dalla suprastanza communal, ha denton era procurau per dapli lavur administrativa. Tuttas fatschentas per la direcziun stuevan vegnir preparadas minuziusamein per far capeivel ellas als ulteriurs commembers dalla direcziun communal.

Era il niev model da departaments sebas silla pusseivladad da delegar cumpetenzas e responsablads dalla suprastanza communal ad in gremi subordinau. Auter che tiel model da departaments vegnan quellas denton pusadas sin dapli schuialas. Mintga menader retscheiva las cumpetenzas finanzialas necessarias per decider davart las fatschentas che pertuccan sia sparta ni partiziun. Il cau da departament sa vegnir consultaus da tut temps.

Organigram dil model da direcziun (abolius sigl 1. da mars 2025).

Organigram niev cul sistem da departaments.

La midada dil model d'organisaziun naven dalla direcziun sil model da departaments duess surtut possibilizar in tractament da fatschentas a moda efectiva. Damai ch'ils purtaders da decisiun enconuschan las fatschentas vegn l'administraziun e la burocrazia reducida marcantamein e vegn aschia pli efficients.

Las cumpetenzas da decider enteifer las spartas ei denton limitada sil preventiv approbaus dil cussegl da vischnaunca. Per fatschentas che survargan il preventiv vegn tenor altezia dalla summa il departament, la suprastonza communal, il cussegl da vischnaunca ni la cuminonza da votantas e votants consultada.

Da niev posseda era il departament «ambient e segirtad» in'atgna sparta cun in'organisaziun operativa. La sparta «serenera e rumians» era entochen dacheu stada integrada egl uffeci d'infrastruttura e baghegiar.

In'ulteriura midada fundamentala pertucca la cumissiun da baghegiar. Cul model da direcziun haveva quella ina funcziun da cusseglar. L'istanza da decisiun era la suprastonza communal che haveva delegau quei alla direcziun communal. Da niev decida

directamein la cumissiun da baghegiar sur dils fatgs da baghegiar. Ella sa denton adina suttemetter ina fatschenta al gremi surordinau, pia alla suprastonza communal. Era quei fatg reducescha lavur administrativa buca necessaria.

Survesta d'entginas midadas fundamentalas:

Responsablads vegnan repartidas sin dapli personas

Repartiziun da cumpetenzas finanzialas ed organisatorias possibilitescha vias cuortas e directas

Cumissiun da baghegiar decida davart fatgs da baghegiar

Sminuaziun da burocrazia e sedutas

Il niev model da departaments duei possibilitar ina tractaziun semplia ed agila dallas numerusas fatschentas dil mintgadi e reducir evidentamein la birocrazia tier la vischnaunca. Tuttas fatschentas che pretendan dapli attenziun ni ch'ei d'impurtonza strategica statan vinavon ella cumpetenza dalla suprastanza communal.

Entras la repartiziun da cumpetenzas e responsabladads ei la vischnaunca da Mustér ina patruna da lavur moderna ed attractiva. Il model innovativ e cun l'applicaziun en quella fuorma ei singulars en nies cantun e possibilitescha alla vischnaunca d'esser preparada silla proxima generaziun e sillas sfidas futuras.

Roland Cajacob, meinafatschenta

Administraziun communal – contacts directs

Baghegiar ed infrastruttura

Infrastructura:

081 920 36 45
infra@disentis.ch

Baghegiar:

081 920 36 46
bau@disentis.ch
baghegiar@disentis.ch

Finanzas e taglia

081 920 36 38
finanzen@disentis.ch
finanzas@disentis.ch

Uffeci forestal/ menaschi tecnic

General:

081 920 36 41
081 515 14 71
uaul@disentis.ch

Menaschi tecnic:

081 515 14 73

Forestalesser:

081 515 14 74

General

081 920 36 36
admin@disentis.ch

Informaziun per la populaziun

Sil tschancun dalla punt dalla Val Clavaniev vegn la via cantunala sanada el decuors digl onn 2025. Igl Uffeci da construcziun bassa dil cantun Grischun ha communicau ils suandonts termins: Entschatta dallas lavurs miez mars 2025, deviazion sur la punt auxiliara l'entschatta matg 2025 e finiziun dallas lavurs il settember 2025. La sanaziun ei necessaria per garantir la segirtad e la qualitat dall'infrastructura. Igl ei da quintar cun impediments da traffic durant quei temps.

Vischnaunca Disentis/Mustér

Sanaziun ed adattaziun interna dallas localitads dalla casa communal

La casa communal alla Via Cons 2 ei vegnida sanada la davosa ga igl onn 2010/2011. Quella sanaziun ha cunteniu surtut optimaziuns en connex culla termica. Quei vul dir che la pli gronda part dallas lavurs ch'ei vegnidas exequidas da quei temps, ei vegnida fatga vid las fatschadas cun integrar il remplazzament dallas finiastras. La structura interna dil baghetg ei da gliez temps buca vegnida midada.

Il svilup en connex cull'accessibladad per persunas cun impediments, sco era las restructuraziuns dall'organisaziun communal e la segirtad dils visitaders han intimau ils responsabels d'iniziar ina sanaziun cun entginas adattaziuns da nossa casa communal.

Project

Il project preveda ina sanaziun interna dalla casa communal. L'intervenziun duei succeder sin tuttas alzadas dil baghetg cun excepziun dall'alzada sut tiara. Aschia duei il spurtegl che sesanfla actualmein ell'emprema alzada vegnir transferius el plaunterren. Quei garantescha era a persunas cun impediments corporals, respectiv a persunas attempadas igl access tier l'administraziun communal, vul dir al spurtegl. La suletta alternativa per garantir igl access a persunas cun impediments cun schar il spurtegl ell'emprema alzada fuss l'installaziun d'in ascensur. Per motivs da plaz e da cuosts vegn quei buc en damonda actualmein.

La casa communal igl atun 2024.

Per levgiar e simplificar la collaboraziun denter las collaboraturas ed ils collaboratur dallas differents spartas dall'administraziun communal survegn mintga sparta siu agen spazi da lavur. La gronda part dalla structura dil baghetg existent vegn mantenida. Singulas preits vegnan spazzadas, entgins eschs existents serra si ed auters construi da niev. Cun quelas intervenziuns moderadas san las localitads ch'ei avon maun vegnir adattadas als basegns actuals dil menaschi dall'administraziun.

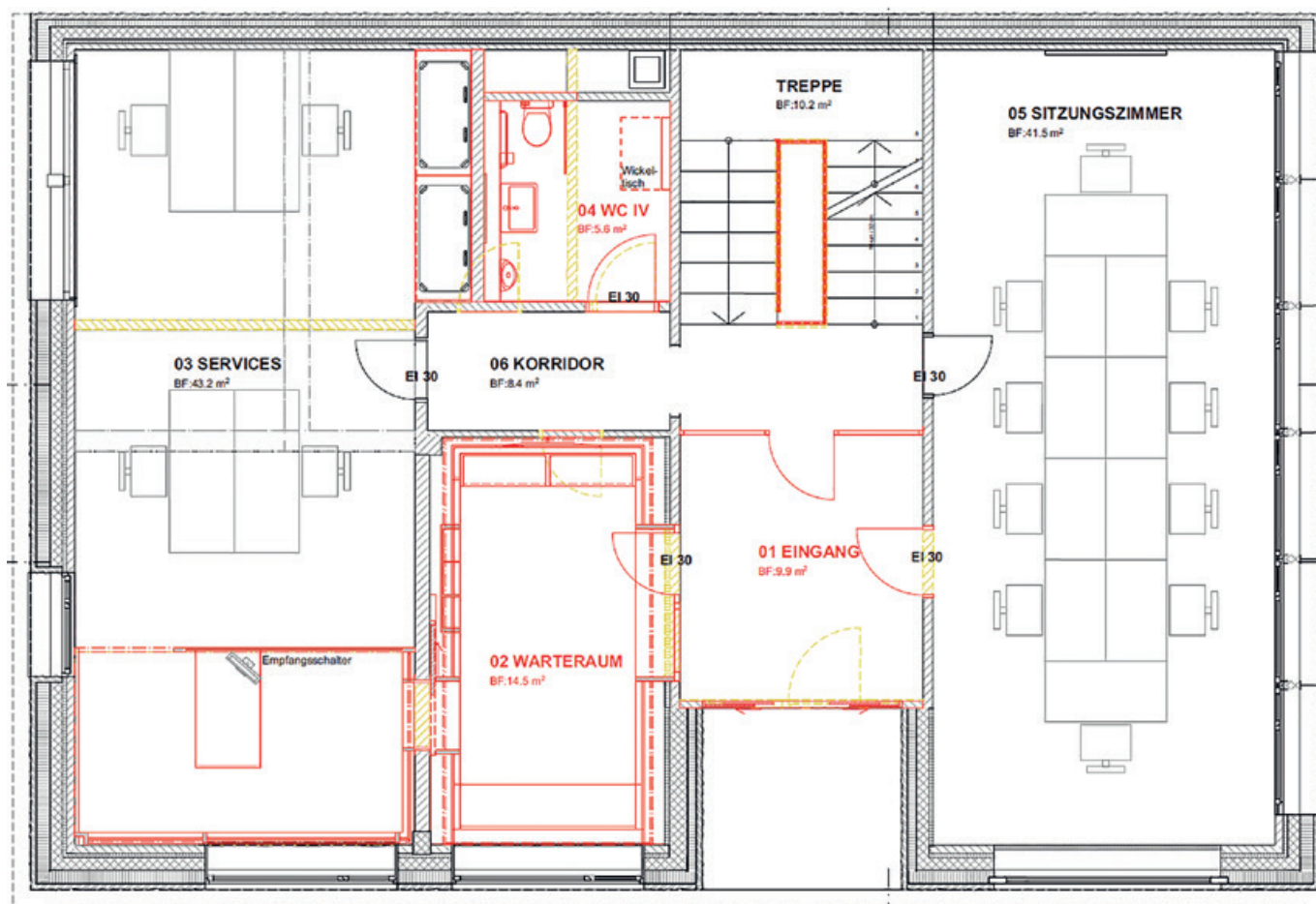
El plaunterren dalla casa communal dat ei las pli grondas midadas. Il spurtegl ed il local d'exposiziun vegnan piazzai aschia ch'els ein accessibels per tuttas persunas. Era la tualetta el plaunterren vegn fatga accessibla per persunas en sutga da rodas.

Cuosts

Il preventiv da baghegiar preveda cuosts da 300'000.–francs. Per quei project sa la vischnaunca buca quintar cun contribuziuns davart ulteriuras interessenzas respectivamein dil cantun. Consequentamein sto la vischnaunca purtar ils cuosts per quell'investiziun. Il cussegl da vischnaunca ha approbau quei credit a sia seduta dils 11 da november 2024.

Tenor la planisaziun preveda duessen las localitads e l'infrastructura nova dalla casa communal saver vegnir messas en funcziun sil pli tard igl atun 2025. Las lavurs da construcziun vegnan fatgas naven dalla primavera 2025.

Uffeci d'infrastructura e baghegiar

El plaunterren dalla casa communal dat ei las pli grondas midadas. Il spurtegl ed il local d'exposiziun vegnan piazzai aschia ch'els ein accessibels per tuttas persunas. Era la tualetta el plaunterren vegn fatga accessibla per persunas en sutga da rodas.

Indrez fotovoltaic per la scoletta e per la halla Cons

Igl uost 2022 ha la suprastanza communal decidu d'instradar il project da montar indrez da fotovoltaica sil baghetg dalla serenera a Raveras e da sclarir las pusseivladads da montar indrezs fotovoltaics sils tetgs dils baghetgs sigl areal dalla scola. Quels sclariments han mussau ch'igl ei buca prudent da prender en egl ils tetgs dils baghetgs dalla scola nova e veglia avon ch'igl ei buca clar co ina sanaziun da quels savess vester ora. Auter eis ei tiels baghetgs dalla scoletta e dalla halla Cons. Quels baghetgs ein en in bien stan ed ils tetgs ein adattai per la montascha d'indrezs fotovoltaics.

Sinaquei ei vegniu instradau igl onn 2024 ina procedura da submissiun per l'installaziun da fotovoltaica sils baghetgs dalla scoletta e dalla halla Cons. Il project preveda da cuvierer omisduas alas tetg dil baghetg dalla scoletta sco era quellas dalla halla

Cons. Totalmein ei previu da realisar ina surfatscha da fotovoltaica da 107 m² sil tetg dalla scoletta ed ina surfatscha da 407 m² sil tetg dalla halla Cons.

Oz munta il consum annual d'energia electrica pil menaschi da scola – casa da scola, scoletta e halla Cons – en media a 80'000 kWh.

Entginas datas tecnicas tiel project prevediu:

– Prestaziun da total	125.56 kWp
– Producciun annuala	100'213 kWh
– Consum agen	80%
– Gudogn ord vendita	20%

La forza electrica dils dus implonts novs vegn menada ella centrala d'electricitad dalla scola. Persuenter drova ei ina colligiazion denter la halla Cons e la casa da scola nova. Per saver realisar quella colligiazion

Visualisaziun digl indrez fotovoltaic sil tetg dalla halla Cons.

basegna ei mudestas lavurs da baghegiar. Dalla vart dalla scoletta ein quellas preparativas gia vegnidas fatgas en connex cun autras lavurs da provediment.

Cuosts

Cuost per l'installaziun fotovoltaica frs. 222'088.40
per omisdus baghetgs

Lavurs en connex cullas colligiazions frs. 25'000.00
denter ils baghetgs

Contribuziuns da cantun e frs. -42'441.50
confederaziun

Cuosts nets frs. 204'646.90

Tenor la calculaziun dils planisaders sa l'investiziun vegnir amortisada enteifer diesch onns. Il credit ell'alteza da frs 205'000.– ei vegnius approbaus dil cussegl da vischnaunca a caschun da sia seduta dils 14 da fevrer 2025.

Il temps per la midada sil sector dalla produenziun d'energia electrica ei arrivaus e cun el novas schanzas pil futur. Cull'installaziun d'indrezs solars sils tetgs dalla halla Cons e dalla scoletta savein nus buca mo profitar dalla forza dil sulegl, mobein era sez contribuir alla produenziun ecologica e persistente d'atgna energia electrica e cheutras alla reduenziun dallas immissiuns da CO₂.

Ils implonts solars garanteschon ina rendita a liunga vesta. Ils cuosts d'investiziun vegnan amortisai a mesa vesta grazia alla produenziun d'atgna energia e la pusseivladad da vender electricitad supplementara. Il sistem fotovoltaic ei stabils e durabels. A liunga vesta survarga il nez dall'installaziun fotovoltaica ils cuosts initials.

Uffeci d'infrastructura e baghegiar

Visualisaziun digl indrez fotovoltaic sil tetg dalla scoletta.

La grupp da teater ha presentau in'ulteriura cumedia

Il schaner e l'entschatta fevrer ha la Grupp da teater Mustér envidau a sis presentaziuns dalla cumedia «Tgei stress pervia d'ina statua». 15 acturas ed acturs – da quei otg giuvenils – han fascinau il publicum en halla Cons. Uonn ei la grupp da teater, presidiada da Tino Sabbadini, sedecidida per ina cumedia ord la pleva da Hubert Giger da Platta. Igl ei l'emprema cumedia ch'el ha scret. La reschia dil toc ha Tina Bundi giu. Dapi biars onns eis ella engaschada ella reschia a Mustér. Igl emprem surtut sco menadra e reschissura dalla grupp da teater d'affons, lu era da quella dils carschi. Ella cumedia ein 15 acturas ed acturs stai sin tribuna, da quei otg affons e giuvenils ella vegliadetgna dad 11 entochen 15 onns. La lavur che Tina Bundi ha fatg cul teater d'affons porta pia fretg e regiuvinescha las retschas dalla grupp da teater. La cumedia «Tgei stress pervia d'ina statua» ei

ida bein aprau culs tocs humoristics che la grupp ha presentau ils davos onns. Mo buca mo quei. «Sin fundament dalla scenaria ha ei era duvrau affons e giuvenils. Quella caschun havein nus vuliu nezegiar per integrar novizs el toc. Il toc ei screts aschia ch'ils affons e giuvenils ein stai ils heroxs», ha la reschissura Tina Bundi detg avon las presentaziuns.

La cumedia «Tgei stress pervia d'ina statua» da Hubert Giger raquenta la historia dallas vischnauncas Dadens e Dado che vivan en discordia. Per puspei haver la pasch ha ina cumissiun sviluppau in plan: Ina statua duei vegnir tschentada sils cunfins denter las duas vischnauncas. Mo quei plan reussescha buca. Las vischnauncas decidan da boicotar ina l'autra. Per anflar ina soluziun en quella situaziun vegn ei fatg dertgira – cun consequenzas.

Hans Huonder

La grupp da teater ha buca mo dau breigia da presentar ina buna cumedia, mobein era da presentar bialas culissas.

La Grupp da teater Mustér ha presentau uonn la cumedia «Tgei stress pervia d'ina statua» da Hubert Giger.

Fotos Hans Huonder/FMR

Orchester naziunal da filharmonia da Lviv sut la direcziun da Simon Camartin

Il dirigent Simon Camartin cugl orchester ucrain.

Fotos Paul Duff/FMR

Sonda, ils 28 da december 2024 ha nies convischin Simon Camartin dirigiù igl Orchester naziunal da filharmonia da Lviv dall'Ucraina. Il concert festiv per la fin digl onn ha giu liug – sco ils davos onns – ella Sala Peter Kaiser dalla claustra da Mustér. Rodund 280 persunas han gudiu il bi program cun ovras da Joseph Lanner, Franz Schubert, Bedřich Smetana, Gion Andrea Casanova, Peter Joseph von Lindpaintner e Johann Strauss. Igl orchester ei vegnius sustenius dil «Lviv Wind Quintett» cun Yevhen Biletsky (flauta), Stepan Syvokhip (oboa), Hryhoriy Chepeliuk (clarinetta), Andriy Tkachuk (fagot) ed Oleksandr Kholodiuk (tgiern). Il concert ei medemamein vegnius daus a Falera e Vaz-sut.

Hans Huonder

Honor per Christian Loretz e l'Uniun la pendentia

Las lecturas ed ils lecturs dallas gasettas dalla Casa da medias Súdostschweiz han eligiú Christian Loretz da Mustér sco personalitad grischuna digl onn 2024. Ils 20 da schaner 2025 eis el vegnius honoraus a Cuera e l'auter di ha el festivau la distincziun a S. Gada cun commembras e commembers dall'Uniun la pendentia. Leu ei la pendentia vegnida erigida e quella ei la fin finala era stada il motiv che Christian Loretz ei vegnius nominaus pil premi.

Christian Loretz ei staus in dils sis nominai per la personalitad grischuna digl onn 2024. Sper el ein era Sarah Calörtscher, Silvia Hofmann, Maurizio Micha el, Luisa Delgado e Ciril Deplazes stai en elecziun. Christian Loretz ha survegniu ina tiarza da tuttas vuschs: «Quella honor s'auda buca sulettamein a mi. Ella ei il meret dall'Uniun la pendentia, respectivamein d'ina cuminonza che ha tratg il carr e cartiu vid il project dalla pendentia.» La pli lunga punt pendentia dil Grischun ei vegnida sur-dada a siu intent miez november 2024 ed il medem mument alla vischnaunca da Mustér che procura era il manteniment igl avegnir. Ella ha custau rodund 2 milliuns francs.

Hans Huonder

Victor Flepp, Walter Studer, Christian Loretz, Adrian Deflorin ed Edgar Durschei (da sen.) – tut commembers dalla supras-tonza dall'Uniun la pendentia – selegnan dil premi, ina sculputura da lenn cun in capricorn. Foto Hans Huonder/FMR

«Ti eis mai memia vegls per far tscheiver»

Ils spazzatgamins dalla scoletta da Mustér el til dalla staziun entochen el Center Fontauna.

23 gruppas d'affons, giuvenils, carschi e guggas ein separticipadas sonda, igl 1. da mars 2025 al til da tscheiver a Mustér. Danovamein ei quel vegnius arranschaus dall'Uniun da tscheiver Mustér. Il motto ch'ella ha dau al tscheiver d'uonn senumnava «Ti eis mai memia vegls per far tscheiver». Suenter il til da

23 gruppas ni guggas ein separticipadas al til d'uonn. Fotos Hans Huonder

bialaura ein ils amitgs dil tscheiver serendi el Center Fontauna nua ch'il barlot ei vegnius cuntinuau. Leu han las guggas purschiu concerts, leutier ha ei dau ina premiazion da mascras, musica e sault. Gia la sera avon ha giu liug silla piazza a Cons la Dertgira nauscha.

Hans Huonder

Quater damondas alla meinascola Marina Cavelti-Mathiuët

Marina Cavelti-Mathiuët, Vus essas meinascola dalla Scola populara Mustér, tgeininas ein Vossas incumbensas principalas en quella funcziun da tga-mun?

Mias incumbensas principalas ein la direcziun pedagogica, la direcziun dil persunal e l'organisaziun administrativa. Per mei eis ei impurtont da haver ideas fundamentalas e finamiras surordinadas pil svilup da nossa scola. En favur dalla persistenza reusseschan mesiras concretas denton mo ensemen cun tut las persunas involucradas. Stema e cooperaziun schaijan a cor a mi. Jeu spetgel denton era che tuts mettien la peisa sin sligiazions e reflecteschien cuntinuadamein la situaziun per sesviluppar. Jeu emprovel da cumbinar la correspundenta purziun empatia cun l'adequata capaciad da s'imponer per preparar nossa scola per las pretensiuns dil futur.

Il sector dalla scola populara ei adina puspei en discussiun pervia dalla munconza da persunal. Co vesa ei ora a Mustér il mument en quei connex?

Pil mument havein nus occupau tut las plazzas ed era pil proxim onn da scola havein nus gia anflau persunas d'instrucziun. Nossa scola ha il grond cletg da ver in cerchel scolastic fetg constant e fideivel. 60% dallas persunas d'instrucziun lavuran gia dapli che diesch onns en nossa scola, da quels rodund la mesadad schizun dapli che 20 onns.

Tgeininas ein las sfidas principalas dil scolaresser il mument?

Las scolassas ein confruntadas cullas pretensiuns d'ina societad che semida permanentamein. Per risguardar quels basegns mettel jeu sco meinascola il focus sin dus principis centrals: La sanadad dalla scola ed il svilup dall'instrucziun. Il beinstar da scolassas, scolars e da persunas d'instrucziun vala sco premissa da basa per saver emprender ed instruir cun success. L'instrucziun che prepara pil futur duei cun impuls activs promover d'emprender sur sesez e da sligiar problems a moda interdisciplinara, sco era promover l'interacziun e la creativad.

La scola ei denton era in liug nua che culturas, differents lungatgs e characters s'entaupan. Quei ei bein era ina sfida?

La diversitad culturala, linguistica ed ils differents characters enriheschan fetg nossa scola, nies vitg e nossa regiun. Naturalmein ch'ella ei era ina sfida ella

Marina Cavelti-Mathiuët

Vegliadetgna: 46 onns

Stadi civil: maridada, dus affons: Elia (17 onns) e Luca (14 onns).

Engaschada tier la Scola populara Mustér dapi igl uost 2023.

Funcziun e volumen dil pensum da lavur: menadra da scola, 80%.

Hobis: nos dus tgauns Jimmy e Lara.

Lectura preferida: las gasettas cullas actualitads dil di.

Spisa e bubronda preferida: bizochels e Rivella.

Mia finamira persunala: veser mintga cupitgada sco schanza da sesviluppar.

communicaziun e l'integraziun. En scola empruein nus da promover ina cultura da respect e da capientscha vicendeivla per rinforzar la cuminonza. La diversitad porscha la pusseivladad da preparar ils scolars silla veta professiunala ed il mund globalisau cun emprender in da l'auter e cun promover ina moda da pater-tgar aviarta e toleranta.

Intervista Hans Huonder

Tgira dalla pesca e dalla cameradaria

L'Uniun da pescadurs Mustér exista dapi varga 70 onns. Sia finamira ei da mantener e promover ils interess da ses commembers. Leutier vegnan secapescha las stentas da mantener la populaziun da pèschs egl intschess dall'uniun, mo era ella regiun. Enteifer l'uniun vegn la solidaritad e cameradaria denter las commembras ed ils commembers tgirada.

Indrezs da tratga a Fontanivas

L'Uniun da pescadurs Mustér dumbra il mument 33 commembras e commembers activs, passivs e d'honor. Per sia tratga da pèschs dispona ella d'indrezs a Fontanivas. En quei connex vegn l'uniun sustenida digl Uffeci da catscha e pesca dil cantun Grischun. El puoz che vegn spisgentaus cun aua dil dutg vegn ei mess ora mintga primavera plirs mellis stadivas. Quellas vegnan furnidas dalla casa da pèschs dil cantun a Trun. Entochen igl atun han quellas stadivas allura temps da sesviluppar avon ch'ellas vegnan pescadas ed allura repopuladas ellas auas vischinontas. Entras la tratga vegnan ils pèschs semtgai per survivor els flums.

Populaziun da pèschs sesminuescha

Schegie che l'uniun presta bia lavur per mantener la populaziun da pèschs, eis ei da constatar che quella pigiura. Persuenter dat ei differents motivs: Malaura, derschentiar lags da fermada, temperaturas dall'aua pli aultas, munconza d'aua en temps da schitgira, augment d'animals che maglian pèschs, midada dil clima ed autras intervenziuns. Quellas s'effectueschan a moda negativa silla populaziun da pèschs e silla reproducziun naturala da quels. Quei svilup negativ dalla populaziun da pèschs ha era in'influenza sil diember da pescadurs. Essend che quels peglian adina pli paucs pèschs calan els da pescar e bandunan las uniuns. Ils davos onns ein las prescripziuns da pesca daventadas pli severas. Igl intent da quei process ei da reducir il diember da pèschs pigliai ed il medem mument da risguardar ils criteris dalla protecciun dils animals.

Adina pli paucs pescadurs

L'Uniun da pescadurs Mustér dumbra il mument mo pli 14 pescaduras e pescadurs activs. Ils giuvens mauncan. Nus essan dil meini che mintgina e mintgin che va alla pesca duess esser en in'uniun, per aschia contribuir activamein alla migliur dallas cundiziuns dalla pesca. L'uniun, l'uniun cantunala e svizra han las pusseivladads d'intervegnir era politicamein ed aschia da prender influenza sin decisiuns che pertuccan la

Uniun da pescadurs Mustér

Suprastonza

President:	Kurt Ulmann
Cassier:	Carlo Monn
Actuar:	Vacant il mument
Assessur:	Adrian Huonder
Revisurs:	Victor Flepp e Hans Huonder

La tratga da pèschs pigns a Fontanivas ei in'incumbensa essenziala dall'Uniun da pescadurs Mustér.

Foto Hans Huonder

pesca e la populaziun dils pèschs. Ils davos onns ei il quantum d'aua restonta en biars flums vegnius augmentaus ed en plirs loghens cun lags da fermada ei vegniu construì scalas da pèschs. Singulas parts da flums ein vegnidas renaturalisadas, aschia ch'il letg dil flum ei puspei natural e porscha spazi da fregar e da protecciun als pèschs. Medemamein eis ei scumandau da pescar en singuls tschancuns da flums.

L'Uniun da pescadurs Mustér presta mintg'onn lavur vid la tgira da stadivas ed ils indrezs dalla tratga a Fontanivas. Mintg'onn vegn arranschau ina concorrenza interna da pescar dils activs. Alla lavur cumina, la pesca communabla e la radunonza generala vegnan las discussiuns davart la pesca tgiradas da cumpignia.

Kurt Ulmann

Avon 100 onns

Producziun dils 'scolars' claustrals a Mustér

Dumengia, ils 22 de fevrer, allas 3 s. m.
Mardis-scheiver, ils 24 de fevrer, allas 2¼ s. m.

„Der graue Bund“

Drama original da P. M. Carnot.
Translaziun tudestga da Sur Carli Fry.
Prezi d'entrada: I. piazza fr. 2.50; II. piazza fr. 1.50.

Gliendisdis-scheiver, ils 23 de fevrer, all' 1½ s. m.

1. „Die Theateraufführung“

Cumedia en 2 acts da Dr. J. B. Jörgen.

2. „Ils artavels seberschai“

Cumedia en 1 act da Alfons Tuor.

Prezi d'entrada: I. piazza fr. 1.—; II. piazza 70 cts.
Affons la mesadat.

Programs cun explicaziun romon. san ins haver tier la cassa

— **Cassa de Raiffeisen a Mustér.** (Corresp.)
Ils 22 de mars ha giu liug el hotel Lucmagn la radunonza generala dils commembers della casa de Raiffeisen, Mustér, per prender enconuschientscha dil quendigl onn vargau. Quel siara giu cun il bi schege modest avanzament de frs. 168.92, il qual vegn adossaus al fondo de reserva. Il trafic (Umsatz) della cassa munta sin 137,447.55 frs. Ils quens ein vegni revedi dal secretari central, il qual comparta cumpleina renconuschientscha all'entira administraziun della cassa, constatescha il bi progress della casa en sia cuort temps dapi ch'ella ei vegnida fundada ed animescha de luvrar vinavon per quella instituziun sociala. La radunonza dat sia approbaziun tras unanimia tscherna als quens. La stedia participaziun de 40 commembers ed ils votums curdia documenteschan la generala simplicita tiels commembers per la cassa Raiffeisen.

Nus vein ferma speranza che nossa cassa vegni egl avegnir a s'ingrondir e prosperar pli e pli per il beinstar social de nossa vischnaunca. Gest ozildi, nua ch'il pievel montagnard batta in grev combat per sia existenza sefan talas cassas valer. Tenor rapport annual duei ina casa el cantun S. Gagl haver spargnau entaifer ün onn a ses debiteurs, vid tscheins e spensas silmeins 7000 frs. Sura summa fuss tier biars auters instituts de daners, che tscherchan gronds gudogns e dividendas, vegnida lagutida dals azionaris. Ils principis fundamentals che dattan allas cassas de Raiffeisen segira existenza e prosperaziun e lubeschan d'empristar daners per favoreivel tscheins ein: il pign e determinau intschess sin il qual la cassa funzionescha, garanzia illimitada de ses commembers, dar credit encunter segirezia, gratuita administraziun e neginas dividendas.

Cuors a Mustér

conc. l'enconuschientscha della biestga, ils 11 e 12 de quest, sut direcziun da sgr. cap. Joh. Liver, expert cant. e federal.

Reuniun el hotel Posta, allas 9¼ a. m.

Tier numerusa frequenza envida

L'unian purila de Mustér.

Avis per Mustér.

Ils 7 de mars, sonda sera, allas 8 radunonza dils possesseurs de pegnas electricas de scalegl e transportablas, el hotel Cruna a Mustér. Tractandas d'impurtonza spetgan ina stedia participaziun.

Il comite d'iniziativa.

Avis.

Per vegnir suenter a differents giavischs vegn ei dau in

cuors d. contabilitat

a Mustér en la Cruna per il cass de sufficienta participaziun. Cuoz cerca in meins. De s'annunziar entochen dumenigia proxima tier

Alb. Gadolla, Mustér.

— **Viafier Brig-Furca-Mustér.** Da Bern vegn la legrevla nova, ch'il cussegl fed. hagi ussa concludiu de proponer all'assemblea fed. la spetgada participaziun della confederaziun vid la viafier della Furca. (Sin num official, sil qual ins duess insister, fuss atgnamela: Viafier Brig-Furca-Mustér.) Tenor proposiziun duei il cussegl fed. obtener la competenza de contribuir 3,350,000 frs. per la viafier sut las condiziuns ch'el anfa per indicadas per la realisaziun dell'entira interpresa, sco era de surprendre la mesadat d'eventuals deficits de menaschi durant ils emprems 10 onns. La confederaziun furness 1,5 mill. en obligaziuns, 350,000 fr. en accias de prioritat ed 1,5 mill. en accias de tschep. Da quei fussen 3 mill. novs daners, ferton ch'ils 350,000 frs. representassen la summa che la confederaziun ha furniu all'interpresa avon la liquidaziun per cuvierer ils deficits occuri.

Ils 3 de mars seraduneschan las commissiuns preliberontas dils dus cussegls dell'assemblea fed. a Brig. Sco nus vein gia rapportau pli baul ein ils cus. naz. Dr. Bossi e Walser e cus. d. cant. Dr. Fr. Brügger d. a regni elegi en quellas il december vargau. Lein ver speranza ch'els hagian bien success.

Associaziun gen. de consum Mustér.

En quort arriva in vagun cultem artificial

„Superphosphat“ e „Calisalz“.

Tgi che vul retrer direct naven dalla staziun per prezi reduciu duei s'annunziar immediat.

Prevediu sufficienta participaziun vegnin nus a retrer in vagun prima truffels de sem tumprivs e tardivs.

De s'annunziar sil pli tard ils 6 de mars proxim.

L'administraziun.

Cussegl da vischnaunca 2025/2028

Agenda 2025

1. **venderdis, ils 10 da schaner 2025**
Seduta constitutiva
2. **venderdis, ils 14 da fevrer 2025**
3. **mesjamna, ils 30 d'avrel 2025**
Quen 2024
4. **venderdis, ils 30 da matg 2025**
5. **gievgia, ils 14 d'uoost 2025**
6. **mesjamna, ils 10 da settember 2025**
7. **mesjamna, ils 5 da november 2025**
Preventiv 2026
8. **venderdis, ils 5 da december 2025**
Seduta finala

Resolvau restan eventualas sedutas extraordinarias per fatschentas urgentas. Las sedutas han per regla liug el Center Fontauna ed entscheivan allas 20.00, la seduta finala allas 18.00.

Occurrenzaz

Sonda, ils 17 da matg 2025 allas 20.00

Concert primavaun dalla Societad da musica Mustér.

Dumengia, ils 18 da matg 2025 allas 17.00

Concert primavaun dalla Societad da musica Mustér.

Sonda e dumengia, ils 12 e 13 da settember 2025

Uniun da dunnas: Fiera da resti d'affons en halla Cons.

Dumengia, ils 7 da december 2025

Uniun da dunnas: Sontgaclau per senioras e seniors en halla Cons.

Mardis, ils 9 da december 2025

Uniun da dunnas: Solver Rorate en halla Cons.

Colonna d'agid camp Lai Alv, cuors da reiver per affons:

www.colonna-agid-cadi.ch/camp-da-reiver-lai-alv/infos

Ulteriurs termins:

Vischnaunca Disentis/Mustér / Gemeinde Disentis/
Mustér (tenor agenda pagina d'internet)
Veranstaltungen in Disentis Sedrun, Schweiz | Disentis
(disentis-sedrun.ch)

Avon 50 onns

La biara neiv digl unviern 1974/75 – surtut l'entschatta avrel 1975 – ha procurau sonda, ils 5 d'avrel per in di catastrofai sisum la Surselva. Lavinas da tuttas varts han pretendiu unfrendas mortals, han destruiu casas, clavaus e bia uaul. Sin intschess dalla vischnaunca da Mustér ein pliras lavinas vegnidas a val. Senza caschunar pli gronds donns ei quei stau las lavinas ella Val Segnas, Val Clavaniev, Val s. Placi, Val Lumpogna/Stalusa e Val Gronda/Patschadauns. La lavina a Rusettas/Caischavedra/Lag grond ha donnegiau pliras tegias da mises. Ella ha sder-nau 20 hectaras uaul cun in volumen da rodond 2000 meters cubic lenna. Quei san ins leger ella cronica dil plan da menaschi forestal dalla vischnaunca da Mustér.

Ordvart destructiva ei la lavina da Protestein/Caprau stada. 16 baghetgs – da quei ina casa el vitg – ein vegni destrui ni donnegiai d'ina stermentusa lavina. Suenter quella catastrofa han las habitontas ed ils hobitonts da Caprau sur-vegniu novs dacasa a Mustér/Scaletta.

Da quella fin d'jamna da sgarschur ei denton

Caprau suenter la lavina da 1975. Foto Vischnaunca Mustér

buca mo la vischnaunca da Mustér stada pertuccada. Tuccau extraordinariamein fetg ha ei la vischnaunca da Medel. Lavinas da tuttas varts han caschunau donns immens, surtut ad Acla. Leu ein treis persunas mortas en ina casa. Donns considerabels da lavinas ha ei denton era dau sin intschess dallas vischnauncas da Sumvitg e Tujetsch, mo era en ulteriurs loghens en Surselva.

Hans Huonder

Primavera 2024. Foto Hans Huonder

Naschientscha e mortoris

Naschientscha

Mattiu Schmidt, naschius ils 2 da fevrer 2025, fegl dad Anita e Paul Schmidt

Mortoris

Giusep Columbin Manetsch, naschius ils 18 da fenadur 1953, morts ils 16 da december 2024

Vera Carigiet-Benesová, naschida ils 20 da mars 1973, morta ils 5 da schaner 2025

Peter Beirne, naschius ils 20 da zercladur 1942, morts ils 6 da schaner 2025

Diana Moreira Dias, naschida ils 30 da matg 2023, morta ils 27 da schaner 2025

Rita Bisquolm-Reedy, naschida ils 7 da matg 1945, morta ils 4 da mars 2025

Collaboraturas e collaboraturs

Damian Deplazes

Damian Deplazes ei staus engaschaus duront dus onns sco bostger e praticant da selvicultur e duront il davos onn sco selvicultur da project tiel menaschi tecnic. El ha bandunau quel culs 31 da december 2024. Nus engraziein grondamein per Tia gronda lavur prestada e giavischein tut bien pil futur professional e persunal.

Jessica Caviezel

Jessica Caviezel ha entschiet l'entschatta schaner 2025 sco nova responsabla per las finanzas tier l'administraziun communal. Nus havein plascher che Ti eis ina part da nies team e giavischein a Ti bia plascher e bia satisfaziun en Tia nova piazza da lavur tier la vischnaunca da Mustér.

Administraziun communal

Via Cons 2
Caum postal 57
7180 Disentis/Mustér

T 081 920 36 36
admin@disentis.ch
www.disentis.ch

